

Aan: Minister voor rechtsbescherming
Turfmarkt 147
2511 OP Den Haag

Betreft: Internet consultatie wetsvoorstel wet bestuurlijk verbod rechtspersonen
Datum: 16 april 2018
Behandeld door: C.H. in 't Veld
huib.in.t.veld@politie.nl
06-22923443

Door de politie is reeds een formele reactie toegezonden op het betreffende wetsvoorstel. N.a.v. de mogelijkheid van de internetconsultatie om een reactie te geven op het wetsvoorstel wil ik op persoonlijke titel onderstaande kanttekeningen ter overweging meegeven.

Het wetsvoorstel zie ik als een positieve ontwikkeling met als belangrijkste winstpunt dat een bestuursrechtelijke verbod direct van kracht is zonder de schorsende werking zoals dat nu bij het civielrechtelijk verbod het geval is.

Het recht op vereniging is een hoog goed reden waarom een verbod onder de nieuwe wet niet gemakkelijker moeten kunnen worden opgelegd dan dat nu het geval is. Echter met het wetsvoorstel is het denkbaar dat een verbod zelfs moeilijker kan worden opgelegd doordat artikel 2 uitgaat van een stapeling van eisen. Afgevraagd kan worden of dat wenselijk is.

Artikel 2 lid 2 onder b.

Het georganiseerd verband zal lang niet altijd 'eenvoudig' aan te tonen zijn. Individuele handelingen die niet in georganiseerd verband zijn gepleegd vallen door deze bewoording buiten het bereik van deze wet. Wat te doen wanneer een lid een hennepkwekerij heeft, een mishandeling pleegt in een horeca gelegenheid, iemand bedreigt of afperst zonder dat een georganiseerd verband kan worden aangetoond. Weliswaar wordt in de toelichting vermeld dat gedragingen van leden die uit de structuur of cultuur van de vereniging voortkomen daar ook onder vallen maar feit is dat de wettekst iets anders vermeld. Daarnaast kan worden afgevraagd waarom de gedraging pas relevant wordt indien deze in georganiseerd verband plaatsvindt. Van belang is dat de gedraging verband houdt met de vereniging. Een georganiseerde verband zou als 'strafverzwarend' kunnen worden beschouwd hoewel dit bestuursrechtelijk weer niet relevant is omdat het verbod geen punitief karakter heeft. Het is mijns inziens wenselijk dat de (te hoge) wettelijk vereiste van het georganiseerde verband wordt geschrapt. Wel zal aanvullend de eis moeten worden gesteld dat de gedraging aan de vereniging moet zijn toe te schrijven (door structuur of cultuur).

Artikel 2 lid 2 onder c.

Een soortgelijk bezwaar geldt voor het gestelde onder artikel 2 lid 1 onder c. Wat wordt verstaan onder worden geduld en hoe kan de minister aantonen dat iets wordt geduld. Het is maar de vraag of het voldoende is om te stellen dat de vereniging geen zichtbare maatregelen heeft genomen tegen een gedraging. Een zeker bij de OMG's is het voor de overheid zelden zichtbaar welke maatregelen een vereniging neemt tegen haar leden. Bovendien is het voorspelbaar dat onder de nieuwe wet een vereniging op het moment dat een lid door de overheid betrapt wordt op crimineel gedrag dat aan de vereniging kan worden toegerekend, dit niet zal dulden. Immers door de stapeling van eisen kan een vereniging door het nemen van een maatregel voorkomen dat een verbod wordt opgelegd. Daarnaast is het onwaarschijnlijk dat een verbod zal worden opgelegd indien de overtuiging bestaat dat een vereniging er alles aan doet om misstanden te voorkomen. Immers daar waar de minister zulks zou overweging zal hij er ernstig rekening mee moeten houden dat de voorzieningen rechter zal ingrijpen indien bezwaar wordt gemaakt tegen het besluit.

Artikel 3

Alhoewel het 'gevoelsmatig' begrijpelijk is dat men 'een politieke partij' bestuursrechtelijk niet wil verbieden, biedt dit voor een vereniging wel een ontsnappingsclausule. De laatste gemeenteraadsverkiezingen hebben laten zien dat het relatief eenvoudig is om een lokale partijen op te richten en aan gemeenteraadsverkiezingen mee te doen.

Hoe te handelen wanneer een vereniging doelbewust deelneemt aan de verkiezingen om het bestuurlijk verbod te omzeilen? Wanneer dit artikel niet in de wet wordt opgenomen wordt deze U-bocht voorkomen. Ingevolge artikel 8:81 AWB blijft de rechtsbescherming gewaarborgd mocht een politieke partij ten onrechte door de minister worden verboden. Bovendien zal de minister juist vanwege de politieke gevoeligheid niet lichtzinnig omgaan met een verbod. Daar waar dit ooit zou worden toegepast zal daar aan ten grondslag liggen dat sprake is van ondermijning omdat het politiek systeem wordt misbruikt om een verbod te voorkomen. Vanuit die gedachte is het juist aan de minister om vanuit zijn bestuurlijke rol krachtdadig op te treden.

Mr. C.H. in 't Veld
Projectleider civielverbod TTTmc
Nationale politie, Eenheid Oost Nederland